

3 MODULUA: **FAMILIA**

HELBURUAK

Familien taldekatze motak ezagutzea.

Familietan elkarrekin komunikatzeko dauden moduak ezagutzea.

Komunikatzeko ohiturak eta familiako harremanak ezagutzea.

Familian izaten diren arazoak ebazteko estrategiak bultzatzea.

Gutako bakoitza familia nukleo bateko kide garela eta eginkizun desberdinak ditugula ohartzea.

Egoera zailetan eta arriskutsuetan familiak babes eta laguntza nagusi gisa duen garrantziaz jabetzea.

3 MODULUA: JARDUERAK

FAMILIA MOTAK

1 ARIKETA: BA AL DA FAMILIA PERFEKTURIK?

Helburua: Hainbat familia mota eta komunikatzeko estilo ezagutzea.
Iraupena: 30 minutu.

FAMILIAKO HARREMANAK

2 ARIKETA: NEGOZIATU ALA EZTABAIDATU EGITEN DUGU?

Helburua: Komunikazioak familian duen garrantziaz jabetzea.
Iraupena: 60 minutu.

3 ARIKETA: EZ NAU INORK ULERTZEN

Helburua: Familiarekiko izan ohi ditugun hainbat sentimendu kontrajarri (maitasuna gorrotoa) nerabezaroan berezkoak direla ulertzea.
Iraupena: 45 minutu.

4 ARIKETA: KONTATUKO AL DIET?

Helburua: Seme-alabek bizi izan dituzten arrisku egoeren informazioa gurasoei jakinarazteari buruz gogoeta egitea.
Iraupena: 60 minutu.

5 ARIKETA: NOLAKO HARREMANA DUGU?

Helburua: Familiako kideen artean den harreman motaren inguruan gogoeta egitea.
Iraupena: 50 minutu.

6 ARIKETA: NOLA EGINGO DUGU?

Helburua: Arazoak ebazteko, familiako kideak tartean sartzeak duen garrantziaz gogoeta egitea.
Iraupena: 50 minutu.

EGINKIZUNAK ETA ROLAK FAMILIAN

7 ARIKETA: JAR ZAITEZ NIRE TOKIAN

Helburua: Familiaren funtzionamenduan kide bakoitzak bere eskubideak eta eginkizunak dituela ulertzea.
Iraupena: 40 minutu.

8 ARIKETA: ZEIN DA GURE EGINKIZUNA?

Helburua: Familia osatzen duten kide bakoitzaren eginkizunak identifikatzea.
Iraupena: 40 minutu.

9 ARIKETA: GURE ESKUBIDEAK ETA BETEBEHARRAK

Helburua: Familia bat osatzen duten kide bakoitzaren eskubideak eta eginkizunak identifikatzea.
Iraupena: 50 minutu.

1 ARIKETA

HELBURUA: Familia motak eta komunikatzeko estiloak ezagutzera.

IRAUPENA: 30 minutu.

GAUZATZEKO ERA: Lau kideko taldeak egingo dira, galderak irakurri eta erantzun ditzaten. Gero, talde handian eztabaidatuko dute, irtengo diren iritzi desberdinak kontuan hartuz. Ereduen alde positiboak balioetsi beharko dituzte, eredia edozein dela ere.

GARBI GERATU BEHAR DENA:

Hainbat familia mota dago.

Familia baten osaketa desberdina izateak ez du zertan esan nahi familiak hobeto edo okerrago funtzionatuko duenik, ez eta hobeagoa edo txarragoa izango denik ere.

Beste hainbat faktorek ere eragina izango dute, hala nola hezkuntza estiloak, arau sistemak, harremanak, familiako komunikazioak, eta abarrek.

Oso garrantzitsua da familia bat izatea (edozein izanik ere familia eredia), gure garapen pertsonalean eta sozialean lagun diezagun.

Ez dago familia "perfekturik". Ez daude bi familia berdinik: familia bakoitzak bere ezaugarri propioak ditu, eta, egoera jakin batzuetan, denek izaten dituzte zailtasunak eta arazoak.

Familia motak ez du garrantzirik; familian den harreman mota da benetan axola duena.

1 FITXA: **BA AL DAGO FAMILIA PERFEKTURIK?**

Lauko taldeetan, irakur itzazue aurkezten diren kasuak eta erantzun bukaeran azaltzen diren galderak.

1. Lau kidez osatutako familia: aita, ama, semea eta alaba. Aitak banketxe batean egiten du lan, eta ama irakasle da. Semeak 17 urte ditu, eta batxilergoko lehenengo maila errepikatzen ari da. Alaba DBHko bigarren maila egiten ari da. Txalet batean bizi dira. Hainbat arlotan (ordutegiei dagokienez, esate baterako) arauak zorrotzak dira, eta semeak 11:00etan egon behar du etxean.

2. Bi kidez osatutako familia: aita eta alaba. Aita alarguna da; alabak 19 urte ditu eta denda batean lan egiten du. Elkarri errespetua diote, eta hitz egiten dute bizi diren apartamentu txikiko funtzionamendu arauak negoziatzeko.

3. Hiru kidez osatutako familia: aita, ama eta semea. Semea DBHko laugarren maila egiten ari da, eta gauetan soilik ikusten ditu gurasoak, egun osoa lanean ematen dute eta. Ez daramatza oso ondo ikasketak. Gurasoek eskatzen duen guztia erosten diote. Arratsaldeetan, maiz zigorrak jartzen dizkiote; bai eta azkar kendu ere.

4. Hiru kidez osatutako familia: ama, haren neska laguna eta alaba. Bikoteak lan egiten du, eta bostetarako etxean izaten dira. Alaba DBHko lehenengo maila egiten ari da, eta oso harreman estua dute. Gertatzen zaien ia guztiari buruz hitz egin eta eztabaidatzen dute.

5. Zazpi kidez osatutako familia: aita, ama, lau seme alaba (hiru alaba eta seme bat), eta aitona. Aitak berandu arte lan egiten du. Amak etxean lan egiten du, eta denen artean moldatu behar izaten dute etxeko lanak egin eta aitona zaintzeko. Ez dute dirurik sobera; hori dela eta, alaba nagusiak eta erdikoak, ikasteaz gain, lantxoak egin ohi dituzte beren gastuak ordaintzeko.

6. Une horretan gurasoek zailtasunak dituztela eta, Foru Aldundiaren harrera pisuan bizi diren bi anaiak osatutako familia.

Galderak:

Familiaren osaketaren arabera (aitona amonak etxean bizitzea, guraso bakarra izatea, anai arreba asko izatea, eta abar) bizikidetza era batekoa edo bestekoa izango da.

Zure ikuspuntuaren arabera, nolakoa da? desberdina, hobeagoa, okerragoa...

2 ARIKETA

HELBURUA: Komunikazioak familian duen garrantziaz jabetzea.

IRAUPENA: 60 minutu.

GAUZATZEKO ERA: Lau kideko taldetan jarriko dira, eta hainbat rol banatuko da, zoriz, eta ikasleek interpretatu egin beharko dituzte.

Bukaeran, azaltzen diren galderei buruz eztabaida egin beharko dute.

GARBI GERATU BEHAR DENA:

Familia guztietan behar dira funtzionatzeko arauak.

Familian harreman ona izatea familiako kide guztien esku dago.

Oso garrantzitsua da familiako kide guztien arteko komunikazioa.

Familia gurasoek eta seme alabek osatzen dute, baina garrantzitsua da bi azpisistema horien artean mugak izatea.

2 FITXA: **NEGOZIATU ALA EZTABAIDATU EGI TEN DUGU?**

Irakur eta antzez ezazu zure rola, ahalik eta hobekien.

Aita: Larunbata da, eta semea goizaldeko ordu batean iritsi da etxera, nahiz eta hamaiketan izan behar zuen etxean. Alkohola baino zerbait gehiago kontsumitu duela uste duzu, begiak gorri baititu. Haserre zaude, eta ez dituzu ematen dizkizun arrazoiak aintzat hartzen. Gainera, arraro samar dagoela antzematen diozu, eta zigortzeko asmoa duzu.

Ama: Larunbata da, eta semea ordu batean iritsi da etxera, nahiz eta hamaiketan izan behar zuen etxean. Haserre zaude, baina semeak zer dioen entzun nahi duzu, ea justifikatuko duen arrazoirik baden ala ez ikusteko. Arretaz entzun duzu, eta negoziatzea proposatu diozu: beste behin berandu iristen bada, hurrengoan berandu heldu den denbora kendu beharko du, eta lehenago iritsi.

Semea: Lokalean zaudela berandutu egin zaizu, eta etxera bi ordu beranduago iritsi zara, oso ondo pasatzen ari zinelako. Gurasoak zain dituzu, eta aitzakiaren bat pentsatu behar duzu, zigorrik ez jasotzeko.

Alaba: Alaba zaharrena zara. Neba berandu iritsi da, eta oso harreman ona ez duzue, eta, gainera, zuri ez zizutenez uzten horren berandu etxeratzen, presioa egiten duzu, zigor dezaten.

Erantzun:

Erraza egin zaizu zure rola antzeztea?

Zer rol zeuden eszena horretan?

Guraso izango bazina, zer proposatuko zenuke egoera horretan? Eta semea bazina?

Zure ustez, nolakoa da harreman estila?

3 ARIKETA

HELBURUA: Familiarekiko izan ohi ditugun hainbat sentimendu kontrajarri (maitasuna gorrotoa) nerabezaroaren zati direla ulertzea.

Eta, gainera, sentimendu horiek gure adinekoen artean ohikoak direla ohartzea.

IRAUPENA: 45 minutu.

GAUZATZEKO ERA: Testu bat irakurri beharko dute, eta, proposatutako galderak oinarri hartuta, talde handian eztabaidatuko dute hezitzailearekin batera.

GARBI GERATU BEHAR DENA:

Maiz, sentimendu kontrajarriak izaten ditugu, eta gainditu egiten gaituzte sarritan, inork ulertzen ez gaituela, aintzat hartzen ez gaituztela eta guregan konfiantzarik ez dutela sentitzen baitugu.

Sentimendu horiek norberarenak dira, baina, era berean, gure bizitzako aro batekin dute zerikusia; nerabezaroarekin, alegia.

Familiarentzat ere zaila da egoera berriei aurre egitea, hala nola, nerabeak independenteago egiten direla eta helduengandik gutxiago behar dutela onartzea.

Nerabe izan arren, oraindik ere behar dugu familia, babes gaitzan, eredu gisa izan dezagun, laguntza eman diezagun, eta arazo edo arrisku egoeretan konfiantzazko lagun gisa joka dezan.

3 FITXA: **EZ NAU INORK ULERTZEN**

Irakur ezazu ondoko testua eta erantzun galderei.

"Kaka zaharra, etxera iristen naizen bakoitzean, beti gauza bera: "Zer moduz?" "Zer egin duzu, laztana?" Baina, ez al dira konturatzen ez dudala ezer kontatzeko gogorik? Lehengo batean, eskolan ere gauza bera: "Nola ari zaren argaltzen". Arraioa, 20 kilo galdu banitu ere! Denek estutzen naute.

Eta gainera, gurasoena ere sinestezina da: batzuetan galderaz josi egiten naute, eta besteetan kasurik ez, eta kontuan ere ez naute hartzen... batzuetan pentsatzen dut ez nindutela izan nahi; bada, orain aurpegi eman dezatela! Nik ez nuen mundu honetara etortzea erabaki eta! Eta nire adiskideena... Arraioa! orain erretxindu egiten dira Bilbokoekin maizago ibiltzen naizelako... baina, kontrolatu ahal nautela uste dute ala? Mutil lagun jeloskor bat baino okerragoak dira! Gainera, Bilbokoak uda honetan eza-gutu ditut, eta oso irekiak dira. Oso harreman ona dugu, eta besoa emango nuke haiengatik, eta haiek ere bai niregatik. Gauza entretenigarriagoak egiten ditugu, ostiraletik igandera arte dantzatzen aritzen gara, eta askoz ere hobeto pasatzen dut..."

Zuen ustez, zer ari zaio gertatzen?

Gauza bakar bat baino gehiago gertatzen zaio?

Nola sentitzen da bere familiarekin?

Zure ustez, nola sentitzen da familia?

Asma ezazue testuaren bukaera.

4 ARIKETA

HELBURUA: Seme-alabek bizi izan dituzten arrisku egoerei buruzko informazioa gurasoei jakinarazteari buruz gogoeta egitea.

IRAUPENA: 60 minutu.

GAUZATZEKO ERA: Egoera zerrenda bat azalduko da. Egoera bakoitza banan banan aztertu ondoren, erabaki egin beharko dute ea gurasoei kontatuko lieketen ala ez.

Gero, hiru kideko taldetan jarrita, egoera bakoitza gurasoei kontatzeak dituen abantailak eta eragozpenei buruz gogoeta egingo dute.

GARBI GERATU BEHAR DENA:

Talde handian egindako lana eztabaidatuko da.

Egoera batzuk jakinarazi egin behar dizkiegu gurasoei, zalantzarik gabe.

Arazoak ebazteko, arazo horiei buruz hitz egin eta aurre egin behar diegu.

Familiakoengan konfiantza izatea babeserako funtsezko faktorea da.

4 FITXA: **KONTATU AL DIET?**

Egoera	Familiari kontatu		Familiari ez kontatu	
	Abantailak	Eragozpenak	Abantailak	Eragozpenak
Maite parkean porru bat erretzen harrapatu dute, eta isuna jarri diote.				
Ana eta Asier bikote dira. Anak harremana utzi nahi du, baina Asierrek esan dio uzten baldin badu bere buruaz beste egingo duela.				
Leire sanferminetara joan da gurasoei ezer esan gabe, eta auto istripu txikia izan du, berari ezer gertatu ez zaion arren.				
Aida 6 kilo mehetu da 4 hilabetetan, eta gurasoak arduratuta daude. Anfetaminak kontsumitzen ditu.				
Unai arduratuta dago: 6 hilabete daramatza asteburuetan kokaina kontsumitzen, eta ateratzen den bakoitzean ezin du kontsumitu gabe egon.				
Aitor borrokan aritu da dantzaleku batean, eta zauriak ditu. Borrokan aritu den beste mutilak salaketa jarri dio.				

5 ARIKETA

HELBURUA: Familiako kideen artean den harreman motaren inguruan gogoeta egitea.

IRAUPENA: 50 minutu.

GAUZATZEKO ERA: Lau kideko taldetan jarrita, testu bat irakurriko dute. Jarraian talde handian jarriko dira, eta testuaren bukaeran azaltzen diren galderak aztertuko dituzte.

GARBI GERATU BEHAR DENA:

Familia bakoitzak bere funtzionatzeko era du (arau sistema).

Familia guztietan badago familiako harremana, harreman hori nolakoa den gorabehera.

Familia bakoitzak harreman mota bat ezartzen du familiako kideen artean.

Harreman motak badu zerikusia arazo egoerak ebazteko orduan.

5 FITXA: **NOLAKO HARREMANA DUGU?**

Irakur ezazu testua, eta eman erantzuna bukaeran azaltzen diren galderei.

"Kontatu egin behar nion. Egia ezkutatzuz ez nintzen zuzen jokatzeko ari, eta, gainera, bere laguntzaren, bere iritzia beharra sentitzen hasia nintzen. Badakit ama dela, baina jada ez zidan axola kontatzeak, amaren beharra nuen. Horrela, bada, esan egin nion, pentsatu gabe: Marta haurdun dago.

Hizketan denbora pixka bat eman eta gero, zera esan zidan:

- Raul, Martaren amarekin hitz egin duzula esan didazu. Zer uste du berak?

- Oso emakume liberala da. Martak abortatzen duenean dena bukatuko dela uste du. Dagoeneko klinika aukeratuta du, eta dirua prest. Martari ez dio galdetu ere egin ea zer egin nahi duen; beti berak esaten duena egin behar da. Eta ni errudun gisa eta zerikusirik izango ez banu bezala hartu nau.

- Ondo baino hobeto dakizu haurrak biren artean egiten direla. Hortaz, erantzukizuna ere partekatu egin behar da. Eta, ez zaitez arduratu, lehenago edo geroago alabarekin hitz egin beharko du eta. Ikusiko duzu.

Amarekin izan nuen berriketa hari esker ohartu nintzen zeinen ongi ari zen ama nirekin. Ama ez da inoiz izan ama autoritario horietakoa. Beti esan izan dit nigan konfiantza izatea atsegin duela, eta konfiantza hori inoiz ez galtzea gustatuko litzaiokeela.

Nik ere ez diot inoiz konfiantza horri probetxu atera. Amak beti esaten du arauak arau direla, eta betetzeko daudela. Haren konfiantza irabazi dudala uste dut. Eta horrek badu abantailarik; zerbaitez konbentzitu nahi dudanean konbentzitzen uztea, esate baterako. Nik neuk ere berdin egin ahal izango banu bidean den nire haurrarekin... Berak abantaila bat izango luke: aita eta ama izango lituzke, nahiz eta nik ez dudan horren hutsunerik nabaritu."

Erantzun galdera hauei, eta eztabaidatu ikaskide guztiekin batera haiei buruz:

Zein alde dago Raulen amaren jarreraren eta Martaren amaren jarreraren artean?

Zer egingo zenuke zuk Raulen egoeran? Eta, Raulen ama izango bazina, zer esango zenioke?

Zer uste duzu Raulek eta haren amak duten harremanari buruz?

Abantailak dituela uste duzu? Zer? Eragozpenik ba al du? Zer?

6 ARIKETA

HELBURUA: Arazoak ebazteko familiako kideak tartean sar-tzeak duen garrantziaz gogoeta egitea.

IRAUPENA: 50 minutu.

GAUZATZEKO ERA: Lau kideko taldetan jarrita, testu bat iraku-rriko dute. Bi egoera aurkeztuko dira, eta istorioa bukatu behar izango dute.

Azkenean denak batera jarriko dira, egoera nola ebatzi duten ikusteko, egoera bakoitzak dituen zailtasunak kontuan izanda.

GARBI GERATU BEHAR DENA:

Harreman eta komunikazio motak badu zerikusia arazoak ebaz-teko moduan.

Ez da erraza arazoak ebaztea, baina familiako kideen artean kon-fiantza eta errespetuzko giroa izateak laguntzen du.

Komunikazioa harremanen oso zati garrantzitsua da.

Arazoak ebazteko, alderdi guztiek esku hartu behar dute.

Kide baten arazoa familiaren arazo bihurtzen da.

6 FITXA: **NOLA EGINGO DUGU?**

Jarraian bi egoera azaltzen dira. Talde bakoitzak bukaera eman beharko dio istorio bakoitza-ri, egoera ebatzi behar dela kontuan hartuta.

1 egoera

Asierren gurasoak arduratuta daude eta laguntza eman nahi diote.

Asier: Ez dut gehiago entzun nahi.

Ama: Esadazu gauza bakar bat: noiztik zaude drogen mende?

Asier: Ni ez nago inolako drogaren mende. Gustatzen zaidalako hartzen dut.

Aita: Orduan, noiztik ari zara drogekin salerosketan?

Asier: Duela urtebetetik hona, eta ez zarete ezertaz ohartu (dio, tonu oldarkorrean). Ez dut nahi uler nazazuen, baina dirua behar dut, zuek ematen didazuena baino gehiago, eta ahal izan dudana bezala bilatu dut. Di ru a! Horixe baino ez!

Aita: Zuri laguntzea baino ez dugu nahi, seme. Ba al da modurik?

2 egoera

Nataliak gurasoek hausnar dezaten nahi du.

Natalia: Ez naiz joango! Erabakia hartuta daukat. Oso ongi dakit zer ari den gertatzen. Bat batean iritziz aldatzen duzue, eta Londresera ikasten joan nadin nahi duzue; baina ez duzue nigatik egiten, zuek ziur egoteko baizik. Adiskideengandik aldendu nahi nauzue, bai eta mutil lagunarengandik ere, ezagutu ere egin gabe "porru erretzailea" deitzen diozuen horrengan-dik. Zuen ustez komeni ez zaizkidan adiskideengandik urrundu nahi nauzue, eta ez dituzue ezagutu ere egiten!

Aita: Geuk esandakoa egingo duzu. Dena prest dago dagoeneko, mailegu bat ere eskatu duzu. Horrek ez du ezer esan nahi zuretzat? Zertarako egiten ote ditugu ahaleginak zurega-tik?

Natalia: Benetan, erratuta zaudete; ez dituzue nire adiskideak ezagutzen, itxuragatik soilik epaitu dituzue, eta nik gogoko ditut. Inoiz ere ez dizuet huts egin. Izan konfiantza nigan; jada ez naiz haurra, eta nik niretzat zer nahi dudana erabakitzen utzi behar didazue.

7 ARIKETA

HELBURUA: Familiaren funtzionamenduan kide bakoitzak bere eskubideak eta eginkizunak dituela ulertzea.

IRAUPENA: 40 minutu.

GAUZATZEKO ERA: Fitxa bete beharko dute banaka, eta gero talde handian arituko dira hari buruz.

GARBI GERATU BEHAR DENA:

Familiako kide bakoitzak bere eginkizuna du.

Familiaren funtzionamenduan kide bakoitzak bere eskubideak eta eginkizunak ditu.

Familian egoerak, ekintzak, arauak eta beste hainbat gauza negoziatzen dira. Hala ere, garbi izan behar da beste gauza batzuk ezin direla inoiz negoziatu edo onartu (etxean porruak erretzen uztea, etxetik labanarekin ateratzea, lapurreta egitea, eta abar).

Denen artean hartutako erabakiak errespetatu behar dira.

Maiz, "oso zaila" izaten da rola eta hark dakarrena (guraso edo seme alaba izatea) betetzea.

7 FITXA: **JAR ZAITEZ NIRE TOKIAN**

Erantzun galdera hauei:

Zer utziko zenioke egiten zure seme edo alabari zure adinean?

Eta zer ez?

Zein ordutegi jarriko zenuke?

Eta zein arau?

Zer gauza egingo zenituzke seme alabekin batera?

Zer gauzak kezkatuko zintuzkete?

Orain, erantzun galderei zure adiskideekin batera:

Zerk gogaitzen zaitu gehien, gurasoek egiten dutenari dagokionez?

Zer atsegin duzu gehien?

Egiten duten zein gauzarekin zaude ados?

Eta zeinekin ez?

Ba al dago alderik zuk egingo zenukeen eraren eta haiek egiten dutenaren artean?

8 ARIKETA

HELBURUA: Familia osatzen duten kide bakoitzaren eginkizunak identifikatzea.

IRAUPENA: 40 minutu.

GAUZATZEKO ERA: Fitxa emango zaie, eta hiru kideko taldetan beteko dute. Fitxan, nork zer egiten duen idatzi beharko dute. Taldeko kideen iritzia ez badatoz bat, denak idatziko dira.

GARBI GERATU BEHAR DENA:

Familiako kide bakoitzak du bere eginkizuna.

Familia bakoitzak bere funtzionatzeko era du.

Familia guztietan daude funtzionatzeko arauak.

Familiak behar bezala funtziona dezan, garrantzitsua da kide guztien elkarlana.

8 FITXA: **ZEIN DA GURE EGINKIZUNA?**

Bete ezazu ondoko taula. Familia osatzen duten kide guztiak eta bakoitzak egiten duena idatzi behar da (izan ezazu kontuan nork, zure ustez, egiten duen gauza bakoitza gehienetan).

Zer egiten du?	Nork egiten du?				
	Aita	Ama	Zuk	Anaiak/Nebak	Aizpak/Arrebak
Erosketak					
Etxea garbitu					
Zurekin hitz egin					
Maitekorragoa izan					
Agindu					
Maiz haserretu					
Eztabaidatu					
Denagatik kexu egin					
Negoziatu					
Ordutegiak ezarri					
Dirua sartu					
Barkatu					
Txantxak egin					
Inposatu					
Entzun					
Belarrondoak eman					
Zigorrak ezarri					

Koadroan azaltzen ez den kasuren bat bururatzen bazaizu, gehi ezazu.

Kide bakoitzari eman dizkiozun zereginak direla eta, etxe horretan egon al daiteke zailtasunik? Zailtasunak egon badaitezke, pentsa ezazu zer aldaketa egin beharko litzatekeen eginkizunei dagokienez, egoerak hobera egin dezan. Beste eginkizunen bat gehitu beharko al litzateke?

9 ARIKETA

HELBURUA: Familia osatzen duten kide bakoitzaren eskubideak eta betebeharrak identifikatzea.

IRAUPENA: 50 minutu.

GAUZATZEKO ERA:

Fitxa bat emango zaie, eta banaka erantzun beharko dute.

Ezagutzen duten familia bateko kide bakoitzaren betebeharrak eta eskubideak idatzi beharko dituzte.

Jarraian, taula bera bete dezatela eskatuko zaie, baina familiako aita edo ama beraiek izango balira bezala.

GARBI GERATU BEHAR DENA:

Familia barruan denok ditugu eskubide eta betebehar batzuk.

Familiak ondo funtziona dezan, garrantzitsua da denen arteko elkarlana.

Ez zara arazoak izaten dituen bakarra; familia osatzen duten kide guztiek izan ditzakete.

Familian gauzatzen diren eginkizunetako bat bera ere ez da erraza.

9 FITXA: **GURE ESKUBIDEAK ETA GURE BETEBEHARRAK**

Bete ezazu ondoko taula. Ezagutzen duzun familia bateko kide guztiek dituzten betebeharrak eta eskubideak idatzi behar dituzu.

Elkarrekin bizi diren pertsonak	Eskubideak	Betebeharrak

Asma ezazu zuretzat familia perfektua izango litzatekeena, etorkizunean zurekin bizitzeko nahiko zenituzkeen pertsonak, eta idatzi haietako bakoitzaren eskubideak eta betebeharrak.

Zurekin bizitzeko nahiko zenituzkeen pertsonak	Eskubideak	Betebeharrak